

แนวทางการวิจารณ์และประเมินการฝึกพูดแบบเตรียมตัว บทที่ 3 การจัดลำดับขั้นตอนของสุนทรพจน์

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
ทักษะเบื้องต้น :			
1. การแต่งกาย (เสื้อผ้า, รองเท้า, เครื่องประดับ...)	สะอาด, เรียบร้อย, สุภาพ ตามหลักสากล เหมาะสมกับตัวผู้พูด, โอกาส และสถานที่	สะอาด, เรียบร้อยพอควร ไม่ค่อยเหมาะกับโอกาสและสถานที่ แต่ยังไม่พออนุโลมได้	ไม่เรียบร้อยหรือไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมกับการปรากฏกายต่อที่ชุมชน (ดูขัดตา)
2. การเดินเข้า-ออก แทนพูด	ความเร็วพอเหมาะ, สง่าผ่าเผย, แสดงความมั่นใจสูง	ช้าหรือเร็วเกินไป, ดูสง่าพอควร, ดูไม่ค่อยมั่นใจนัก	ช้าหรือเร็วมาก, ดูไม่สง่า, สะดุดหรือท่าของตกหล่น
3. การทักที่ประชุม	ทักครบถ้วน, เรียงลำดับถูกต้องตามแบบแผน	ทักมากหรือน้อยไป, เรียงลำดับการทักยังไม่ถูกต้อง	ไม่ได้ทักผู้ฟังเลยหรือทักผิดพลาดไปหมด
4. การยืนหลังแทนพูด	ยืนตัวตรง, ไม่พิงขา, มือวางแทน และแยกเท้าพองาม	โยกตัวหรือพิงขาบ้างเล็กน้อย, แยกหรือชิดเท้าเกินไป	โยกตัว/พิงขาเกือบตลอด, ยืนค่อมตัวหรือมือเท้าแทน
5. การเริ่มและจบการพูด	ยืนตรงแล้วหันไปทักผู้ที่เกี่ยวข้อง, ปรับไมค์ฯ ครั้งเดียว	ยืนตรงแล้วหันไปทักผู้ที่เกี่ยวข้อง, ปรับไมค์ฯ ในช่วงแรก	ไม่หันไปทักผู้ที่เกี่ยวข้อง, ปรับหรือจับไมค์ฯ บ่อย
6. อาการประหม่า	ไม่สามารถสังเกตเห็นเลยตลอดการพูด	สังเกตเห็นในบางช่วงแต่ไม่รบกวนการพูดมากนัก	สังเกตเห็นเกือบตลอดเวลา และมีมากจนรบกวนการพูด
ทักษะตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายประจำบท (ลักษณะสำคัญที่ต้องให้ความสนใจและวิจารณ์) :			
7. โครงสร้างของสุนทรพจน์	แบ่งโครงสร้างเป็น คำนำ เนื้อหา และสรุปได้ชัดเจน	โครงสร้างไม่ชัดเจนแต่ยังพอสังเกตเห็นคำนำและบทสรุป	ไม่มีโครงสร้าง, ขาดคำนำหรือขาดบทสรุป
8. ลักษณะคำนำ (ถ้ามี)	สร้างความสนใจดี, ยาวพอเหมาะ, สอดคล้องกับเนื้อหา	ไม่ค่อยเข้าใจ, ยาวหรือสั้นไป แต่ยังคงสอดคล้องกับเนื้อหา	ไม่มีคำนำหรือมีแต่ไม่สอดคล้องกับเรื่องที่พูด
9. การเรียบเรียงเนื้อเรื่อง	พูดเป็นลำดับ, ติดตามง่าย, แบ่งหัวข้อชัดเจน	ลำดับหัวข้อไม่ค่อยดี แต่ยังสามารถพิจารณาโครงสร้างของเนื้อหาได้เป็นส่วนๆ	ดำเนินเรื่องสับสนไม่มีลำดับ, เนื้อหาดกหล่น, ฟังเข้าใจยาก
10. ลักษณะการสรุป (ถ้ามี)	น่าประทับใจ, สอดคล้องกับเนื้อหา, ยาวพอเหมาะ	สอดคล้องกับเนื้อหาแต่ยังไม่น่าประทับใจ หรืออาจยาวหรือสั้นเกินไป	ไม่มีสรุป หรือมีแต่ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับเรื่องที่พูด
ทักษะเพิ่มเติม (พิจารณาประกอบการวิจารณ์แต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญตามบทพูด) :			
11. การกวาด/สบตา	ทั่วถึงทั้งห้อง, ตลอดเวลา	ไม่ค่อยสบตาหรือไม่ทั่วถึง	ไม่สบตาหรือมองอยู่จุดเดียว
12. คุณภาพของเสียง	ปรับระดับท่อม-แหลม, ดังเบาได้สอดคล้องกับเนื้อหา	มีการปรับระดับเสียงแต่ยังไม่ค่อยสอดคล้องกับเนื้อหา	ใช้เสียงโทนเดียว, ดังหรือเบาไป เกือบตลอดการพูด
13. จังหวะของการพูด	ปรับเร็ว-ช้าได้ตามเนื้อหา, ทิ้งจังหวะหยุดและเน้นคำได้ดี	พูดเร็วคงที่ในระดับพอเหมาะ, มีหยุดและเน้นคำบ้าง	พูดเร็วมากหรือช้ามากตลอด, ทิ้งจังหวะหยุดได้ไม่ดี

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
14. ลักษณะการพูดและคำฟุ่มเฟือย	พูดแบบเป็นธรรมชาติ, ไม่มีคำฟุ่มเฟือยใดๆ เลย	พูดแบบท่องจำมาพูด, มีคำฟุ่มเฟือยบ้างเล็กน้อย	พูดแบบอ่านบท, เห็นคำฟุ่มเฟือยอย่างชัดเจน(มาก)
15. ความราบรื่นในการพูด	พูดพร่ำพรั่ง, ไม่ติดขัด, ไม่ลืมนื้อหา ไม่หยุดเงิบนานๆ	พูดค่อนข้างต่อเนื่อง, ติดขัดหรือมีสะดุดบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ต่อเนื่อง, มีสะดุดบ่อยๆ, มีนิ่งเงิบไปนานๆ
16. คำควบกล้ำ / การออกเสียง ร-ล	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องเกิน 90 %	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องระหว่าง 60 - 90%	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องต่ำกว่า 60 %
17. การใช้ภาษาต่างประเทศ	ใช้เฉพาะศัพท์เทคนิคโดยอธิบายทุกคำ และใช้แต่คำที่ไม่มีการแปลภาษาไทย หรือแปลไทยแล้วไม่เป็นที่รู้จัก	พูด(คำที่มีคำไทยอยู่แล้วหรือศัพท์เทคนิค)ปนอยู่บ้างเล็กน้อย บ้างครั้งไม่แปลหรือไม่อธิบายความหมาย	พูดติดปากอยู่ตลอด ทั้งที่มีคำไทยใช้ได้ หรือพูดแล้วไม่อธิบายความหมายหรือแปลเป็นภาษาไทยเลย
18. การอ้างอิงแหล่งข้อมูล	ทุกครั้งที่ยกเอาข้อมูล, คำพูด หรือบทประพันธ์ของผู้อื่นมาก็แจ้งที่มาหรือต้นตอเสมอ	แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล คำพูด หรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดได้เป็นส่วนใหญ่	ไม่แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล, คำพูดหรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดเลย

ประเด็นสำคัญในการพิจารณาให้ผ่านบทที่ 3

1. ใช้เวลาอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่มากหรือน้อยเกินกว่าช่วงบวก-ลบ 1 นาทีของเวลาที่กำหนดให้
2. ต้องไม่ใช้การพูดไปเรื่อยๆ แบบไม่มีโครงสร้าง แต่มีลักษณะโครงสร้างของสุนทรพจน์ คือ สังเกตเห็นส่วนนำ เนื้อหา และสรุป ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะจะดีมากหากมีการกำหนดประเด็นเนื้อหาเป็นข้อๆ
3. ต้องเป็นเนื้อหาสาระที่ได้เรียบเรียงมาเป็นอย่างดี และต้องไม่ใช้การนำเรื่องหรือเหตุการณ์มาเล่าโดด ๆ อย่างที่ปฏิบัติในบทที่ 2
4. ต้องไม่เป็นการพูดแบบอ่านบทที่เขียนมาตลอดการพูด